

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdaje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdaje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.80 . . . 4.20 za pol leta . . . 5.20 . . . 8.40 za vse leto . . . 10.40 . . . 16.40. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 avc., izven Trsta po 3 avc. Sobotno večerno izdaje v Trstu 4 avc., izven Trsta 5 avc.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se računano po tarifi v petih; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmetnjena in javno razpisana, domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upraviteljsko uradno pisarno: ulica št. 3, II. nadst. Odpriete reklamacije se prosto pošiljajo.

V edinosti je moč!

Po delnozborskih volitvah na Kranjskem.

VII.

Jednemu dopisov, došlih nam povodom volilnega gibanja na Kranjskem — kojega pa nismo hoteli objaviti (kakor mnogo drugih ne), ker nismo hoteli še bolj razburjati itak od sile razburjenih duhov — bil je zaključek tak-le: „Uboga Kranjska! **Politiške** strasti divjajo po tebi v veselje in korist sovražnikov — poklicani možje drže roke križem ali pa se bockajo med seboj radi osebnosti in drobtinice — rođoljubi, ki hoté širiti politično omiko, se razkričavajo kot „hudičevi hlapci“ — fanatični politični misijonarji iz najnovejše šole pa tlačijo narod v narodno nezavednost in v temo absolutne politične in narodne zavisnosti od tujerodcev. . . . Kam prideš tem potom? —“

In kam mora priti dežela kranjska tem potom in kam moramo priti žnjo tudi mi?! Kam pridemo, ako bodo imeli med nami prvo besedo: mesto razsodnosti strast, mesto duha strpljivosti osebna mržnja, mesto stvarnosti osebni kult!

Ravno to je najžalostnejša stvar vse te volilne borbe, vse polemike in agitacije, da smo videli in čuli toli malo stvarnega! Naj si že čital polemike po časopisih ali pa govore na shodih, vse, vse je bilo zasukanu tendenciozno v zmislu koristi stranke.

Zlasti v glasilu konservativne stranke smo čitali redno o ogromnem utisu dotičnih govorov na prisotno kmečko ljudstvo, kako da so kar gorela srca za stranko, toli neumorno skrbečo za gmetni blagor ljudstva. — Ni na misel nam ne prihaja da bi hoteli dvomiti na resničnostu zatrdila o ugodnem utisu govorov na ljudstvo, celó uverjeni smo o tem. Toda tu je odločilno vprašanje: kaj je bolj uplivalo na naše kmečke može — ali stvarni dokazi ali pa tendencija! Gospóda, mi smo menili vsikdar, da se govornik kmetu najbolj priljubi s tem, ako govori takó, kakor kmet želi, ako mu slika svet takó, kakor si ga slika kmet sam v svoji glavi in v svojem obzorju, omejenem na vsakdanje dogodke in praktične potrebe. Govori kmetu, da ga odvetniki odirajo, da so uradniki preobilno plačani za svoje delo, da plačuje preveč davkov, da treba iste znižati na najnižjo mero, da je šola veliko predraga, da mora kmet siromak rediti vse druge ljudi, da se njega znoj uporablja za različne ne le nepotrebne, ampak često celó kvarne ustanove — tako govori kmetu in priljublja si se mu in tvoj je z dušo in telesom; stranka, v koje imenu je govoril govornik, je pridobila novih pristašev, stvar pa — nič! Nasprotna stranka je padla za par klinov na svojem ugledu, le žal, da se po takem dobrikanju ni za las ni povspesilo med ljudstvom pravo razumevanje javnih stvari. Kmetu ni zamere, ako ima zmisel le za one svoje potrebe, koje more otipati s prstom in jih občuti sleherni dan, toda stranka,

ki hoče biti voditeljica in učiteljica naroda, mora imeti v prvi vrsti toliko moralne zavesti in poguma, da govori o potrebi tudi takih stvari in naprav, ki niso ravno omiljene širšim in nižim slojem. Zlasti za duševne potrebe, one potrebe, kojim se ne more izogniti civilizovan in v pravem zmislu napreden narod, ni kmet nikoli posebno navdušen. Hotelo smo torej reči: govornik, ako res hočeš dobro svojemu ljudstvu, ne govori samo o tem, kar istemu ugaja, ampak tudi o tem, kar je istemu potrebno; povedi mu, da treba doprinasati žrtve tudi za duševne potrebe, ker dušni razvoj povspesuje tudi gmetno stanje.

Po tem kratkem, a potrebnem uvodu moramo odkrito izreči svoje iskreno obžalovanje, da so se v minolem volilnem boju nad vso mero uporabljali kot agitacijsko sredstvo: bolnica, gledališče, legalizacija in pa — še nekaj, česar hočemo omeniti koncem tega članka.

Mi sicer nismo natančno poučeni o vprašanju gradnje bolnice v Ljubljani, toliko pa vendar, da moremo reči, da v tem slučaju vse pravo ni bilo na strani konservativne stranke. Deželni zbor je sklenil zidati bolnico v Ljubljani. Ta sklep je bil ob zadnjih volitvah predmet hudim napadom po shodih konservativne stranke in govoriki so povsodi dosežali zaželjeni efekt. Kajti pripovedovali so ljudstvu, koliko ogromno denarja je stala bolnica in da bi se bilo za ta denar lahko zgradilo več bolnic po deželi. Glasno pritrdjevanje — kdo bi si ne želel v svojem lastnem kraju take koristne naprave!! Ob splošnem pritrdjevanju dotičnemu govorniku pa ni bilo nikogar, ki bi bil povedal ljudstvu, da v sto malih bolnicah ne more biti takó preskrbljeno za umetnost zdravljenja nego v jedni sami veliki. Najizborniši zdravniki so često prisiljeni poslati bolnika v veliko bolnico, ker ga sami ne morejo zdraviti iz tega jednostavnega vzroka, ker nimajo potrebnih naprav za zdravljenje dotične bolezni. Naše menenje je to, da vsaki pokrajini je neizogibno potrebno, da ima vsaj jedno veliko bolnico, kjer so na razpolago vse naprave za zdravljenje najrazličnejših bolezni, kakoršnih naprav ne morejo imeti male bolnice vsled prenaravne nedostatkosti sredstev. A ne le iz ozirov na potrebe ljudstva — torej, tako rekoč, s človekoljubnega stališča — je potrebna taka bolnica, ampak velika bolnica v polni meri preskrbljena z vsemi potrebščinami in napravami, je tudi vzgojevalnica zdravnikov, kajti le v takem zavodu, kjer je veliko materijala po številu bolnikov, in po takem tudi najrazličnejših slučajev bolezni, je prilika dana osobito mladim zdravnikom, da si popolnijo znanje in da morejo pozneje to svoje popolneno znanje izkoristiti kot dobrotniki ljudstva po deželi. Ne rečemo, da ne bi imeli nekaj za-se tudi nazori nasprotnikov velike bolnice v Ljubljani; a ravno zato, ker je ta stvar na-

zorev in ni v nikakoršni zvezi z načeli strank, moramo izreči svoje obžalovanje, da se je uprav bolnica, o koje potrebi nima pravega razumevanja priprosto ljudstvo, toli brezobzino izkoristila kot agitacijsko sredstvo v ta namen, da se je nasprotna stranka opisovala kot zapravljivka deželnega denarja — kmetovih žuljev. Kmetu je sicer ugajalo to, ali lojalno ni bilo, tem manje, ker je tudi konservativna stranka v deželnem zboru (ako se prav spominjamo) glasovala za bolnico!!! Tu imamo analogijo s postopanjem onih par konservativnih poslancev, ki na Kranjskem rohne proti groznim bremenom, na Dunaju pa glasujejo — za bremena. Tako postopanje moramo obžalovati, ne iz ozirov na „narodno“ ali „radikalno stranko“, ampak zato, ker po tej poti ne privedemo nikdar naše ljudstvo do tja, kjer mora stati zares izobražen narod, da bode moglo samo in na podlagi jasnih dejstev soditi o javnih stvareh. (Konec temu članku prih.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 9. decembra 1895.

Nj. Vel. cesar o Trstu. Po včerajšnjem dvornem obedu je nagovoril naš premilostni vladar med ostalimi povabljenici tudi tržaškega poslanca Burgstallerja. Cesar je izjavil poslancu svoje zadoščenje, da se v Trstu pričenjajo razvijati razna industrijska podjetja. Burgstaller je odgovoril Veličanstvu, da bi se mesto tržaško razvilo še bolj, ako bi imelo prepotrebno drugo železniško zvezo.

Državni zbor. Včeraj je zapričela poslanska zbornica splošno razpravo o proračunu. Pri skromnosti prostora v tej rubriki ne bomo mogli seveda drugega, nego na kratko omenjati posamičnih govorov. Zato pa hočemo za nas važnije govore priobčevati na drugem mestu, ali v celoti, ali pa vsaj v glavnih potezah. Včeraj je prvi govoril moravsko-mladočeski poslanec Stranysky (proti), ki je tožil o narodnem zatiranju naroda češkega, rekši, da ministerski predsednik, ako je res pravi svetovalec krone, ne bi mogel napraviti večjega veselja za 50letni jubilej cesarja, nego po osrečenju naroda češkega po izpolnjenju državnopravnih zahtev poslednjega. Poslanec opat Treunfels (govornik za) je naglašal potrebo, da bi se bolj gojilo versko življenje. Antisemit Schlesinger (proti) je strastno napal Madjare, kar očividno ni bilo po volji strogemu gosp. predsedniku, tako, da ni le pozval na red govornika, ampak je še posebno obžaloval izjave istega. Zelo značilna je izjava nemškega liberalca Demela, ki je naglašal, da dovoljenje proračuna je državna potreba, pridodavši, da njegova stranka zaupa vladi. Slovenski poslanec dr.

seni zima in spomlad; potem: potem pa je prišlo ono zaželjeno poletje, ko si se imela povrniti k meni, v moj naročaj. Prešel je že čas vrnitve — Tebe pa še ni. Ne vem, kaj te zadržuje, kaj te ustavlja tam v daljni tujini, da ne poletiš k meni, ko hrepenenja koprim po Tebi in po Tvojem sladkem objemu.

Dobro se še spominjam, kaj si mi rekla, pri slovesu. „Dragi!“, rekla si, „dragi! Nikar ne žaluj! Ne pozabi me! Saj, ko se mesec pomladi 24, pridem zopet nazaj in potem ostanem vedno, vedno pri tebi!“ Tako si rekla in potem odšla. Ti si odšla, jaz pa ostal, trpel in trpel, želel si večkrat smrti, koja se pa ni hotela oglašiti, da me reši neizmernega gorja in trpljenja.

(Konec prih.)

Gregorčič je govoril proti, dočim je bil Poljak Milevski jako zadovoljen, da se državni proračun že v osmič sklepa s prebitkom.

Italija v Afriki. Italijanska vojska se je spoprijela s črnimi plemeni v naselbini eritrejski in — italijanski listi govore o „esito fatale“, o slabem izidu, in s tem je, menimo, povedano dovolj. Še več: rimska poročila priznavajo, da je položenje Italijanov jako kritično. Kar se dostaje zadnje nesrečne bitke, pravijo poročila, da je 20.000 črncev napadlo in obkolilo kolono majorja Tosellija. O majorju Toselliju ne zna se ničesar, sumijo celo, da so ga nasprotniki ustrelili z 10 drugimi častniki vred. V gornji bitki je padlo baje 40 častnikov, 40 podčastnikov in do tisoč mož ital. vojske. — Jako značilna je tudi nastopna vest za nastalo malodušnost Italijanov, vest namreč, da se pri Adigradu pričakuje velike bitke, da pa Italijani vsakako ostanejo v defenzivi, v „obrambi“. To ne bi kazalo na zmagonosno zavest. Kakor pa je že navada po vsaki nesreči, da iščejo koga, na kojega morejo zvrčati vso krivdo, tako so si izbrali Italijani sedaj majorja Tosellija, da valijo nanj vso odgovornost na nesreči, ki jih je zadela. Mi pa menimo, da na batinah, ki so jih dobili, je kriva, zgrešena in povsem nepotrebna kolonialna politika Italije; Toselli je bil nesrečen, ker je nesrečna vsa pozicija Italijanov v Afriki. Britko se maščuje italijanska domišljavost že sedaj in se bode še huje, ako se Italija ne povrne k prepotrebni skromnosti.

Brzjavka o bitki je napravila v poslanski zbornici italijanski jako bolesten utis.

Različne vesti.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu nam piše: Potrebe naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda raste od dne do dne, troški se veksajo ali v mnogih krajih zdi se, kakor da bi bile zaspale podružnice, zaspali Slovenci se svojimi doneski. In vendar je to stvar, za katero bise ne smeli ohladiti nikdar, družba ta kaže nas svetu željne obvarovati si svojo last, kaže, da se zanimamo in ljubimo svoj rod in svoj jezik, pa bi se kedaj ohladili za-nju? Ne, naše občinstvo, osobito tržaško, ki je doslej dokazovalo vedno, kakó je oduševljeno za sveto stvar, ne zaostane gotovo tudi letos ne se svojimi darovi. Pripravile smo se, da začnemo svoje običajno romanje o priliki Božičnice. Ta praznik sicer izostane ali otroci petrazredne slovenske šole pri sv. Jakobu preskrbe se vendar z obuvalom in najpotrebnišo obleko; a kar bode odveč nabranega denarja, pošljemo ga glavnemu vodstvu, da tako pripomoremo istemu v težavnih denarnih zadevah. Slavno in dobrosrčno občinstvo naše prosimo, da nam odpre vrata, srce in roke pri teh težavnih potih in posetih ter da se skaže radodarno, kakor se je vselej.

Iskreno se priporoča

Odbor

trž. ženske podružnice Sv. Cirila in Metoda.

Imenovanja pri pošti. Poštinski asistenti v področju tržaškega poštnega ravateljstva imenovani so vezbeniki: Josip Kristof in Alfonz Ravnika v Ljubljani; Karol Hawelka, Otmar Klamt, Rudolf Stein in Emil Lipsky na Dunaju; Ivan Schvager v Trstu; Ivan Mermollia v Gorici; Ivan Sirnik v Radolfovem; Virgil Lussin v Gorici; Pavel Pogačnik, Ferdinand Messner, Artur Ghez, Robert Ogris in Viktor Žiška v Trstu ter Karol Tišina v Ljubljani.

PODLISTEK.

Sanje.

Spisal A. Zajc.

Ima muke, ima jada,
Koje srce jedva snodi,
S kojih ono ljuto strada
I s kojih se smrtno kosi;

Ali sjetnu srcu nije
Ništa teže, dosadnije:
Do kad njega u daljini
Za miljenkom čeznja kini. —
I. Sundečić.

Solnce se je že blizalo k zatonu ter je razsvetljevalo se svojimi zadnjimi žarki naš parnik, ki je ponosno plul tja proti cvetočim egiptovskim deželam. Zamišljeno sem stal na krovu; nad glavo pa mi je preletela bela utva, glasno kričaje, kakor da toži za ljubčekom, ki ga je izgubila nekje tam na sinji morski površini. Pogledal sem za tico, v

prsih pa se mi je začel buditi spomin na prošlost in na oni dan, ko si mi se svojim robcem mahljala s parnika, kakor mahlja bela utva svojimi krili, in mi pošiljala svoje zadnje pozdrave. . . . Koliko sem tačas trpel, — to mi ni možno povedati. Rad bi bil jokal, da si v solzah olehčam svoje neizmerno gorje, ali nisem mogel. Moral sem izpiti kupo trpljenja do kraja; moral sem trpeti in trpeti, strašno trpeti. Čudim se, da mi ni od bolečin počilo to rahločutno in trpeče srce.

Da, odšla si, jaz pa sem ostal, ostal, da nosim živi ogenj ljubezni in hrepenenja v svojih prsih. Ostal in teško pričakoval, da se povrneš in mi zaceliš skeleče rane. Od onega časa, odkar si odšla, štel sem dneve, tedne in mesece; štel sem in štel, čas pa se je le počasi pomikal. No, slednjič je vendar preteklo jedno leto in druga jesen, izza je

Mestni svet tržaški. Seji minole sobote predsedoval je prvi podžupan dr. Mojzes Luzzatto, prisotnih bilo je 34 svetovalcev. Po prečitani in odobrenju zapisnika XXII. javne seje oglašil se je svetovalec Dollenz izjavivši, da v dotičnem kraju, kjer nameruje zidati deželno norišnico, ni vode, četrta je inženir Quarantotto sporočil, da je vode dovoljno. Dollenz zatrjuje, da na dotičnem zemljišču primanjkuje včasih vode baš takó, kakor primanjkuje včasih po vsem Rojanu in na Škorklji. V podkrepljenje svoje trditve povedal je govornik, da ima neki posestnik tam blizu vodnjak, v katerem voda res ne usahne in dotični posestnik dobiva od občine malo odškodnino, da daje vodo ljudstvu tamošnjega okraja. Med dotičniki, ki zajemajo vodo iz tega vodnjaka, so tudi kmetje z onega zemljišča, na katerem namerujejo zgraditi norišnico. Zaradi tega je predložil govornik, da naj mestni svet odpošlje posebno komisijo na lice mesta, ki naj se osvedoči o stanju stvari ter naj se dogovori z lastnikom omenjenega vodnjaka, da bo dotični lastnik dovoljeval zajemati vodo za bodočo norišnico. Po kratki razpravi, tekom katere je izjavil svetovalec Dollenz, da ostopi od svojega predloga, ako nameruje mestna občina napeljati vodovod v bodočo norišnico, nadaljeval je zbor razpravo o občinskem proračunu. V kratkem bodi povedano, da je zbor vsprejel proračun v drugem in tretjem čitanju, toda z raznimi spremembami, vsled katerih je narasel primanjkljaj v rednih potrebščinah na 80.120 gld., na izrednih potrebščinah pa na 251.310 gld. Skupni primanjkljaj kaže torej, kakor smo omenili že v današnjem zbiranju izdanju, 331.330 gld. Povišali so namreč: dotacijo za mestno ubožnico od 78 na 80.000 gld. (predlog Burgstaller); prinesek za dobavo čevljev za ubožne šolske otroke v okolici od 400 na 500 gld. (predlog Dollenz); stroške za zboljšanje razsvetljave in preskrbljenosti vode v okolici, (predlog Dollenz) itd. --

O spomenici tržaških hotelirjev in krčmarjev prestopil je zbor na dnevni red. Potem so razpravljali o prošnji na vlado, da dovoli občini pobiranje samostalnih in občinskih doklad na erarijalni užitinski davek. To prošnjo so stilistiško nekoliko preuredili, ker je vladni zastopnik opozoril na dejstvo, da je zakon gledé pobiranja teh doklad v tekočem letu, že dobil Najvišje potrjenje. Zbor je odobril še zapisnik te seje in ob 9^{1/2} uri zaključil je podžupan Mojzes Luzzatto sejo. Gospoda svetovalci šli so mirno vestjo iz dvorane, saj so povišali primanjkljaj na 331.330 gld., ne da bi bili brisali iz proračuna marsikoj ne potrebno svotico, da ne govorimo o nekaterih nepotrebnih, mastno plačanih občinskih „uradnikih“.

„Sumljivi objekti.“ Pod tem zaglavjem priobčili smo v izdanju za minolo nedeljo vest, v kateri smo izrekli svoje začudenje na domnevanju ali želji Italijanov, da pride na izpražnjeno škofovsko stolico tržaško sedanji škof poreško-puljski, msgr. Flapp, na stolico tega pa škof in „partibus“, msgr. Lorenec Petris. V tej vesti naglasili smo tudi, da se nam ta želja Italijanov dozdeva pregorostna, da bi mogli verjeti na nje uresničitev. Zajedno smo povedali tudi, da je izvedela „Naša Sloga“ iz verodostojnega vira, da so kandidata za škofovsko stolico poreško-puljsko, msgr. Petrisa, videli te dni v palači našega namestništva.

Ta vest je nekako zbudila v oči poluslužbeni „Triester Tagblatt“. Vzemši v roke današnjo številko tega lista nismo se mogli načuditi, da se ta list sklicuje ob tem važnem vprašanju na „Edinost“, katero navadno prav rad ignoruje. Govoré o nasledniku škofu Flappu pravi „Triester Tagblatt“ med ostalim: „... Tukajšnji list „Edinost“, kateri se za to vprašanje menda jako zanimiva, sklepa na morebitno imenovanje škofa Petrisa škofom v Poreču iz dejstva, da je bil ta škof te dni v namestniškem poslopu. Ker pa se zanimamo za to stvar tudi mi, obvestili smo se natamneje, a poizvedeli smo, da škofa Petrisa že več let ni bilo v namestniškem poslopu“.

K tej izjavi pripomnili bi dve stvari. Prvič: Jako drago nam je čuti, da se zanima tudi nemški poluslužbeni list za bodočo škofa v pokrajnah, katerih prebivalstvo je večinoma slovenske narodnosti. Toda to „zanimanje“ je še nekako „megleno“ in zaradi tega bi želeli, da nemški oficijozni nekoliko ja-

sneje izjavi svoje menenje o potrebnih lastnostih bodočima škofoma v Trstu in v Poreču. Saj se s tem menda nikomur ne „zameri“.

Drugič: Ker je že „Triester Tagblatt“ toli „milostljiv“, da se pozivlja na „Edinost“ gledé dejstva, da je bil škof Petris te dni v namestniškem poslopu, prosimo, da gospoda pri „Tr. Tagbl.“ blagolovi vzeti še jedenkrat v roko dotično številko „Edinosti“, da se osvedoči, kakó smo v vesti „Sumljivi objekti“ izrečno rekli: „Naša Sloga“ izvedela je iz verodostojnega vira... itd. — Umestno bi bilo torej, da bi nemški list rekel po prilici vsaj: „Edinost“ pravi, da je „Naša Sloga“ izvedela...“ itd. Saj mi nismo trdili, da smo imeli izredno čast, videti msgr. Petrisa pri namestništvu! Prosimo zatorej nekoliko več točnosti v navajanjih!

V ostalem pa jemljemo posebnim zadoščenjem na znanje izjavo „Tagblattovo“, „da škofa Petrisa že več let ni bilo v tržaškem namestniškem poslopu“. Mogoče je tudi to; toda pesimisti, kakršni smo, menimo: baš tako kakor se je morda pomotil poročevalec „Naše Sloge“, ki je baje videl msgr. Petrisa pri namestništvu, baš tako je mogel dobiti poročevalec „Tr. Tagbl.“ netočni informacii. In sofistiki „T. Tagbl.“ nam tudi ni povedal, je-li je bil morda pri namestništvu namesto škofa Petrisa koji njegov pooblaščenec?? — Po dovršenem imenovanju mogli bomo! sklepati, da-li je imel pravo poročevalec „Naše Sloge“, ali pa poročevalec „Tr. Tagblatta“.

Odvetnik Martinolich se je povrnil v Dunaja v Trst! To „senzacionalno“ vest čitamo v današnjem „Il Mattino“. No, kjub tej povrnitvi pa se vrta stara zemlja vedno še okolo svoje osi, in niti kršni Kras se ni pogreznil v podzemne jame, celó uredništvo „Il Mattina“ ostalo je na svojem mestu!

Razpisana služba poštnega odpravitelja. Pri poštnem uradu v Begunjah pri Cirknici, okrajno glavarstvo Logatec, razpisano je mesto poštnega odpravitelja. Jamčevine je treba položiti 200 gld., plača je 150 gold., odškodnina za pisarniške stroške 40 gld. in odškodnina za poštnega sela, ki bo hodil vsak dan po jedenkrat na pošto v Cirknico, 120 gl. na leto. Prošnje tekom treh tednov c. kr. poštnemu ravnateljstvu v Trstu.

Miklavžev večer „Trž. Sokola“. Saj smo vedeli: prišlo je toliko malih in — velikih otrok, da so se komaj gibali v prostrani telovadnici. Sam Bog vedi, kdo jim je povedal o obilici darov, ki jih namenil letos tržaškim Slovincem znani in stari prijatelj mladine! Ta tradicionalna veselica je tudi letos pokazala svojo privlačno silo. No, mi se ne čudimo temu, da se je dobrodušnim rojakom omilila ravno ta po svoji priprostosti in otroški nedolžnosti ljubka veselica. Pevski del so izvrševali zares požrtvovalni pevci „Slovan. pevskega društva“ toli „povoljno“, da so morali ponoviti sleherni komad, viharo pa je ploskalo občinstvo zvonkemu baritonu g. Srečka Bartelja v zboru „Na straži“. Naš tamburaški zbor je nastopil po dolgem presledku, preroben in pomlajen toli po številu tamburašev, kolikor glede na precizno udarjanje. In tako se nam je omilil še bolj ta divni naš narodni instrument. Pred vsem pa moramo pohvaliti brata Bogadija, ki je izvajal brač-solo v 5. točki toli divno in občutno — prav v slovenskem duhu —, da se je ljudstvo kar naslajalo ob blagih zvokih. Pred vsem — ne, to ne bi bilo prav. V prvi vrsti moramo pohvaliti onega, ki zares neumorno trudoljubivostjo skrbi za to, da se pridno goji ta narodna glasba — onega, ki je duša, oživljajoča naš lepi tamburaški zbor — pokloniti se moramo kapelniku dru. Jos. Abramcu.

Po dovršenem vsprejemu nastopil je sv. Miklavž v magičnem svitu in se svojim sijajnim in — črnim spremstvom. Po lepem splošnem nagovoru delil je darove in — tkore. Mnogokateri in mnogokatera je čula tudi ostro besedo; da bi le kaj izdalo! Oni pa, koje je nemilostno izročil črnim oblastim, naj se poboljšajo! To jim želi poročevalec „Edinosti“ in s to skromno željo sklepa to-le poročilce.

Iz okraja koperskega nam pišejo: V št. 143. t. lista poveljuje neki g. dopisnik žetibno slavnost gojenke g. podžupana J. Mahnič, katera (slavnost namreč) se je vršila dne 18. m. m. Istina je, da je bila ta slavnost jako razkošna, ali tega ne morem pojmiti, kaj je tako navdušilo g. dopisnika,

saj čase se vzdigujejo tudi druge. Ko bi bil imel dopisnik le malo pojma o narodni časti, ne bi se bil mogel toliko navduševati, nego bi bil z žalostjo opazil, da so bile razobešene tri velike zastave, a med njimi nobene slovenske in cesarske. Najbrž so izostale take zastave koperskim gostom na ljubo. Tudi to bi bil g. dopisnik lahko opazil, da da se z „bona šera“ ni jako štedilo.

Iz Vipave nam piše pristaš narodne stranke: Jako nas je razveselilo, da je vzela cenjena „Edinost“ v člankih „Po deželno-zbornih volitvah na Kranjskem“ pod kritični nož narodno stranko Kranjsko z njenim klavirnim vodstvom vred, in da se je tako našel vsaj nekdo, ki govori resnico — žal, da ne baš častno resnico! — brez strasti, brez ozirov in nehlinjeno. To je lepo, to je moška beseda na svojem mestu. Pisatelj onih člankov je točno informovan, zato ne treba, da bi istemu še posebej razkrivali strastno delovanje konservativcev, niti nemarnosti in netaktnosti vodstva narodne stranke, ki nam je hotelo svojega kandidata usiliti in o kojem vodstvu je znano, da so se v njem našli pojedinci, ki so v idrijskem okraju osebno izpodirali našega kandidata Božiča, kojega je naposled morala priporočiti narodna stranka sama. Isti pojedinci so preprečili, da se Božič ni mogel predstaviti volilem idrijskega okraja, da je bilo potem lahko reči: idrijski okraj ga ne pozna in ne mara zanj! Kaki nagibi so jih pač vodili? Krasna organizacija, kaj ne?

Pali smo sicer se svojim kandidatom, ali pali častno, kajti boriti se nam je bilo na jedni strani se svojo stranko, na drugi pa z zagriženimi konservativci — vendar bi bili zmagali z lahkoto, da ni bilo označenih razmer. To nas najbolj boli in peče, da nas je pogubila lastna stranka!

In svoji boli in ogorčenosti nismo mogli dati volilci Božičevi vzvišenjšega in plemenitejšega izraza, nego da smo v par trenutkih s pravim navdušenjem darovali za družbo sv. Cirila in Metoda znatno svoto 308 kron ter tako pristopili kot utemeljitelji iste pod imenom: „Volilci pri deželno-zborni volitvi dne 21. nov. 1895. propalega kandidata Božiča“. Zmagovita protivna stranka pohvalila se je v „Slovenec“ — neznačo še za naš dar — da je, slaveča svojo zmago, nabrala za družbo sv. Cirila in Metoda celih 10 gold., dočim je „Slovenski Narod“ prijavil naš dar prav skromno tam blizu inseratov, pod navadno rubriko „Darila“!

Zavest, da je ogromna večina prebivalstva za našega kandidata, da smo torej vsaj moralno zmagali, oskollila nas je, da smo šli demonstrativno po vipavskem trgu pod slovensko trobojnico in pevajoči „Naprej“ ter živahno aklamovani.

To je nekega gospoda razvnelo tako, da nas je prvo nedeljo potem s propovednice doli navel skoro po imenih, da-si je bilo med nami najodličnejši mož iz idrijskega in vipavskega okraja — mož, ki uživajo in so tudi vredni vsaj toliko ugleda, in imajo najmanje toliko časti, poštenja in — zdrave pameti v sebi, kolikor ima teh lastnosti v sebi oni mož, ki v svoji strasti ne pozna — krščanske strpljivosti.

Policijko. Mesar Gustav B., lastnik mesnice v ulici Belvedere, prijavil je redarstvu, da mu je njegov lastni sin Orest ukradel 200 gld. — Gospej Franci Hafnerjevi, stanujoči v ulici Pancogole št. 2, ukradel nepoznan tat iz nje stanovanja zlato uro, vredno 30 gld. — Zaprl so 10 brezposelnih postopačev, katere so prijeli policijski organi, ko so pregledovali prostore iznajmljevalcev postelj. — Razven teh zaprl so 2 postopača, 1 berača 3 ponočne razgrajalce. —

„Slovanski Svet“ ima v svoji 47 številki z dne 6. t. m. to-le vsebino: Za Taaffejeve vlade. — Iz državnega zbora. — Po volitvah. — Rusija in zahodni Slovani (Dalje). — Ja sem krenó u taj svijet... (Pesem). — Dopis iz Istre. — Ruske drobtinice. — Odprto pismo gosp. Omegi. — Razgled po slovenskem svetu. — Književnost.

Najnovejše vesti.

Dunaj 10. V nadaljevanju proračunske razprave je izjavil posl. Kramar, da premenjenje 312 milj. v zlato bode še-le možno, ko bode trgovinska bilanca dopuščala pritož z zlata in ko bode imeli dobro urejeno banko. Avstro-Ogerska banka bode še-le potem služila javnim koristim, ako bode

vpliv Avstrije na banko primeren razdelitvi bremen. Ako se avstro-ogerska banka ne bi hotela udati tem namenom, ustvariti bi morali drugo banko. Pogodbo z Ogersko ni smeti dosežati le po popustljivosti jedne državne polovice.

Belgrad 9. Kraljica Natalija je podaljšala svoje bivanje v Parizu in pride še le v petek ali prihodnji torek v Belgrad.

Carigrad 9. Said paša se je povrnil večraj v svoje stanovanje.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.19 7.21
Pšenica za spomlad 1896 6.92 — do 6.93. Oves za jesen — — — — — Rž za spomlad 6.21 — 6.22 Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.48 — 4.49
Pšenica nova od 78 kil. f. 6.70 — 6.80 od 79 kil. f. 6.75 — 6.85, od 80 kil. f. 6.80 — 6.85 od 81 kil. f. 6.90 — 7. —, od 82 kil. f. 7. — 7.05. — Ječmen 5.60 — 5.25; proso 5.40 — 5.75 rž nova 6.306.20
Ponudbe srednje, dovolj vprašanja. Prodaja 30000 met. at. 2^{1/2} — 5 nč. dražje. Vreme: mrzlo.
Praga. Nerafinirani sladkor f. 13.75 za januar 13.85, za maj 14.50 rastoče zopet.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev precej f. 31.50. Con cassé 32.25 32.50 Četvorni 33.25 33.50. V glavah (sodih) 33. — — 33.50 jako stalno
Havre. Kava Santos good average december 90.25 za april 84.75.
Hamburg. Santos good average za december 73.25 za mare 69.25 maj 67.50 cene mirne.

Dunajska borza 10. decembra 1895

	danos	včeraj
Državni dolg v papirju	100.45	100.30
„ „ „ v srebru	100.45	100.30
Avstrijska renta v zlatu	121.65	121.90
„ „ „ v kronah	98.75	99.80
Kreditne akcije	371.75	372.50
London 10 let	121.80	121.90
Napoleoni	9.66 ^{1/2}	9.67
20 mark	11.90	11.96
100 italij. lir	45. —	45.10

Kranjske klobase

se prodajajo v žganjariji na vogalu ulice Torrente in ulice S. Francesco.

Krčmarjem in drugim prodajalcem daje se navadni skonto.

Najlepše darilo

godovne in svečane prilike

Olinati portret 85x75 cm.

Antona Martina Slomška,

najšineje po najboljšem izvirniku izveden, na platno napet, v zlatih kovinskih barok, anti-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15 in 18 gld., dobiva se v trgovini

D. Hribarja v Celji.

Kaj je Anton Martin Slomšek Slovincem, bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti za družbo sv. Mohora; njemu se zahvaliti za najboljše in najlepše pedagogičke spise in domovinsko ljubezen v nemajoče pesni. On bil je najodličnejši buditelj naroda, in najbolj vnet zagovornik pravice Slovincem. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez slike tega slavnega moža, ki je in ostane vedni ponos in dika Slovincem.

RAZSTAVA POHIŠTVA

dunajskega in tržaškega, Angela Delpin-a

Via Torrente št. 32,

I. nadst., vrtic gledališču Armonia

Velika zaloga jako dobro delanega finega in preprostega pohištva za spalnice in je dilaice, primerne za delavce ali uradnike, od gld. 14.0 do 190 in več. Izber najrazličnejših omar, čifonier, navadnih omar, omar s šipami, pisalnih miz, postelj, umivalnikov, miz in stolov najrazličnejših vrst. Raz ven tega ima v zalogi dunajsko opravilo za spalnice in jedilnice iz ameriškega orehovine, najfinše po gld. 250 do 360; to so cone, ki se ne bojé tekmovalja, in pa najrazličnejših tapetarij. — Prodaja proti gotovini. Vsprejemajo se nalogi za razpošiljatev. 1—14

Nič več kašlja!

Balsamski petoralni prah zdravi vsak kašelj, pljučni in bronhijalni. katar, dobiva se v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al duo Mori“ Trst, veliki trg. Poštno pošiljatev izvršujejo neutegoma.

Liniment. Capsici comp.

„sidrom“

iz Richterjeve lekarne v Pragi.

priporočeno izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se blagovoljno to splošno priljubljeno domače sredstvo na kratko kot

Richterjev liniment s „sidrom“

ter naj se previdnostno vsprejmejo le take steklenice kot pristne, ki imajo znano varstveno znamko „sidro“.

Richterjeva lekarna

„Pri zlatem levu“ v Pragi.

